

EXPUNERE DE MOTIVE

Tribunalul București, cel care avizează înființarea, funcționarea și conformarea acțiunilor și actelor constitutive ale partidelor cu cerințele legii partidelor, nu are suficiente elemente cu care ar putea aprecia respectarea de către partide a cerințelor Constituției, detaliate mai jos, cu privire la principiile democrației și ale statului de drept, așa cum este principiul separării puterilor în stat.

Legea partidelor politice omite să transpună în corpul său prevederile imperative din Constituția României privind constituirea și desfășurarea activității partidelor în baza principiilor democratice și ale statului de drept, după cum urmează:

- Art.1 „Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească - în cadrul democrației constituționale”, „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”;
- Art.8 „Partidele politice se constituie și își desfășoară activitatea în condițiile legii, contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor, respectând suveranitatea națională, integritatea teritorială, ordinea de drept și principiile democrației”;
- Art.40 „Partidele sau organizațiile care, prin scopurile ori prin activitatea lor, militează împotriva pluralismului politic, a principiilor statului de drept ori a suveranității, a integrității sau a independenței României sunt neconstituționale”.

Din aceste motive, justiția nu poate preveni avizarea funcționării unor partide nedemocratice, iar Curtea Constituțională va putea constata neconstituționalitatea activității a unor astfel de partide doar cu mare dificultate și numai după ce activitatea nedemocratică a lor a produs efecte negative grave în societate.

Cauza acestei stări de fapt o reprezintă actuala Lege a partidelor care, prin omisiune, periclitează garanțiile oferite cetățenilor prin Constituție cu privire la activitatea și organizarea internă a partidelor politice, bazate pe principiul separării puterilor, prin faptul că nu menționează existența explicită și modalitatea de organizare a celor trei puteri din partide, respectiv cea deliberativă, executivă și jurisdicțională, care să fie egale, independente, cu atribuții diferite și să se controleze reciproc, în limitele legii partidelor.

Confirmarea acestei stări de fapt vine și de la Avocatul Poporului prin adresa emisă, prezentată mai jos, la pagina 3, cu privire la actuala Lege a partidelor: „Neincluderea principiilor democratice în prevederile legii reprezintă o omisiune legislativă. Cum statutul este legea internă care guvernează aceste organizații, el trebuie să conțină atât principiile democratice, nu numai sub forma unor afirmații, ci și ca dispoziții statutare concrete, care să garanteze, în mod practic, respectarea lor”.

Astfel, propunem completarea Legii partidelor politice cu propunerile de mai jos, prezentate prin subliniere și având font îngrosat și înclinat:

1. ***“Art. 13 (1) Adunarea generală a membrilor și organul executiv, indiferent de denumirea pe care o au în statutul fiecărui partid, sunt foruri obligatorii de conducere a partidului politic și a organizațiilor sale teritoriale. Conducerile organizațiilor teritoriale se aleg pentru o perioadă determinată, prevăzută de statut.***
(2) Statutul poate prevedea și alte organe, cu atribuții formulate explicit. ”

se modifică și se completează după cum urmează:

„Art. 13 (1) Adunarea generală a membrilor sau a delegaților acestora și organele executive, deliberative și jurisdicționale, indiferent de denumirea pe care o au în statutul fiecărui partid, sunt foruri obligatorii de conducere ale partidului politic și ale organizațiilor sale teritoriale. Conducerile organizațiilor teritoriale se aleg pentru o perioadă determinată, prevăzută de statut.
(2) Organele executive, deliberative și jurisdicționale sunt alese, fiecare în parte, de către adunările generale ale membrilor sau ale delegaților acestora. Statutul poate prevedea și alte organe, cu atribuții formulate explicit.

(3) Separatia atribuțiilor între organele executive, deliberative și jurisdicționale ale partidului, independența și controlul reciproc al acestora sunt garantate de statutul partidului.”

Observație:

Pentru alegerile în partid se pot utiliza metodele democratice participative (adunarea generală a membrilor) sau reprezentative (adunarea delegaților membrilor partidului). Statutul trebuie să prevadă existența celor trei puteri în fiecare partid, respectiv: executivă, deliberativă și jurisdicțională. Organele executive, deliberative și jurisdicționale sunt alese separat de către adunarea generală națională sau, respectiv, județeană pentru ca acestea să posede legitimitate egală. Separatia atribuțiilor executive, deliberative și jurisdicționale, independența lor și controlul reciproc trebuie să funcționeze și în partidele politice la fel ca în statul de drept.

2. **“Art.15 (1) Pentru soluționarea diferendelor dintre membrii unui partid politic sau dintre aceștia și conducerile organizațiilor partidului, se constituie comisii de arbitraj la nivelul partidului și al organizațiilor sale teritoriale.**

(2) Membrii comisiei de arbitraj sunt aleși pe o durată de cel mult 4 ani.

Comisia de arbitraj este organizată și funcționează conform unui regulament aprobat de organul statutar, care trebuie să asigure părților dreptul la opinie și dreptul de a se apăra, precum și proceduri echitabile de decizie.”

se modifică după cum urmează:

Art. 15 (1) Pentru soluționarea diferendelor dintre membrii unui partid politic sau dintre aceștia și conducerile organizațiilor partidului și pentru verificarea integrității membrilor de partid propuși a fi desemnați pentru candidaturile la alegerile interne sau la alegerile externe partidului, respectiv cele locale, parlamentare naționale și pentru Parlamentul European, se constituie comisii de arbitraj și integritate, cu funcție de organe jurisdicționale ale partidului la nivel central și la nivelul organizațiilor imediat inferioare.

(2) Membrii comisiei de arbitraj și integritate sunt aleși pe o durată de cel mult 4 ani.

(3) Comisia de arbitraj și integritate este organizată și funcționează conform unui regulament, parte componentă a Statutului partidului, care trebuie să asigure părților dreptul la opinie și dreptul de a se apăra, precum și proceduri echitabile de decizie.

Explicații:

(1) În plus față de atribuțiile actuale, aceste comisii de arbitraj ar trebui să funcționeze și drept comisii de integritate, cu rol de validare a candidaturilor interne și externe din punct de vedere al integrității celor propuși.

(2) Comisiile de arbitraj și integritate trebuie să fie alese de forul superior de conducere al partidului, pe o perioadă de 4 ani pentru a le da stabilitate mai mare.

(3) Regulamentul de organizare și funcționare al comisiei de integritate și arbitraj are importanță deosebită și trebuie să fie integrat în Statutul partidului, pentru a se putea verifica în tribunal independența acesteia.

Inițiator

Senator Valeria Todirașcu